

Силабус курсу

ІСТОРІЯ МУЗИКИ

Освітній ступінь “Бакалавр”.

Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”.

Спеціалізація “Мистецтво співу (академічний, народний)”.

Рік навчання: I, II. Семестр: II, III, IV.

Кількість кредитів: 7.

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Гнатів Наталія Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, викладач музично-теоретичних дисциплін.

Контактна інформація: nataliyahnativ@gmail.com, +380979643478.

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:** теорія музики, сольфеджіо.
- **Постреквізити дисципліни:** аналіз музичних творів.

Призначення дисципліни

Дисципліна “Історія музики” належить до дисциплін професійного спрямування й призначена сформувати в студентів **комплекс професійних навичок**, а саме вміння вільно орієнтуватися в основних етапах розвитку музичної культури, її історичних, національних, авторських стилях, стильових напрямках; вміння проаналізувати музичні твори, що вивчаються, в аспектах їх стилевої і жанрової приналежності, ідейного та образного змісту, музичної мови, форми, драматургії, новаторських рис, їх значення у творчості композитора і для розвитку музичного мистецтва загалом; вміння ідентифікувати на слух музичний фрагмент; вміння розповісти в усній чи письмовій формі з використанням професійної музичної термінології про вивчений музичний твір. Все це є вагомою складовою формування професійного музиканта з широким кругозором та глибоким і складним мисленням.

Протягом вивчення предмету студенти набувають такі фахові **компетентності**, як здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва, взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії музичного мистецтва, професійні знання та навички в процесі творчої діяльності, базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, широкий спектр міждисциплінарних зв'язків ; здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності, здатність оперувати професійною термінологією.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Історія музики” є формування у студентів мистецько-історичного мислення, отримання ними знань з історії розвитку музики від стародавності до сьогодення, розкриття сутності музичного

мистецтва й закономірностей його розвитку, як загальних, так і специфічних, притаманних різним національним культурам; сприяння естетичному розвитку студентів.

Зміст і структура курсу

Протягом трьох семестрів вивчення навчальної дисципліни “Історія музики” студенти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички, отримані на базі освітньої програми молодшого спеціаліста, а саме продовжують вивчати історичні, національні та авторські стилі, стилі напрямків та шкіл, аналізують найяскравіші музичні твори, поповнюють базу відомих слуху музичних тем, розширяють та поглиблюють теоретичні уявлення про композиторські техніки та естетику музичного мистецтва загалом.

ІІ семестр

№ тижня	Назва теми	Години (аудит., практ.)	Завдання для самостійної роботи
1.	Тема 1. Музична культура античності.	2	Ельницкий Л.А. Древнегреческая музыка.
2, 3.	Тема 2. Музична культура середньовіччя.	4	Жаркова В. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Homo Musicus.
4, 5.	Тема 3. Музична культура відродження.	4	Жаркова В. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Homo Musicus.
6, 7, 8.	Тема 4. Музична культура бароко.	6	Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 1 / Галацкая В. С. Лобанова М.Н. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы эстетики и поэтики. Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах.
9.	Модульна контрольна робота 1.	2	_____
10, 11.	Тема 5. Формування музичного класицизму. Оперна реформа К. В. Глюка.	4	Кириллина Л.В. Классический стиль в музыке XVIII - начала XIX веков: Самосознание эпохи и музыкальная практика. Кириллина Л.В. Классический стиль в музыке XVIII — начала XIX века. Часть II: Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции.
12, 13.	Тема 6. Творчість В. А. Моцарта і Л. ван Бетховена.	4	Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 2 / Левик Б. В. Кириллина Л. В. Бетховен. Жизнь и творчество: В 2-х томах. М. : Издательство «Московской консерватории», 2009. 536 с.
14.	Тема 7. Хоровий концерт другої половини XVIII століття.	2	Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII – XVIII столітті.
15, 16, 17.	Тема 8. Загальна характеристика стилю романтизму в музиці. Творчість	6	Ванслов В. Эстетика романтизма. Конен В. История зарубежной музыки :

	композиторів австро-німецької школи (Ф. Шуберта, Р. Шумана, К. М. фон Вебера, Ф. Мендельсона).		учебник. Вып. 3 : Германия. Австрия. Италия. Франция Польша. С 1789 года до середины XIX века. Изд. 7, доп. и перераб.
18, 19, 20.	Тема 9. Творчість композиторів Італії, Франції, Польщі (Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доніцетті, Г. Берліоза, Ф. Шопена).	6	Бэлза И. Шопен. Неболюбова Л. «Фантастична» симфонія Гектора Берліоза. Музична драматургія і романтичний принцип програмності.
21.	Модульна контрольна робота 2.	2	_____

III семестр

№ тижня	Назва теми	Години (аудит., практ.)	Завдання для самостійної роботи
1, 2, 3.	Тема 10. Творчість композиторів російської школи (М. Глінки, М. Мусоргського, Н. Римського-Корсакова).	6	Келдыш Ю. Очерки и исследования по истории русской музыки / Ю. Келдыш. — М.: Сов. композитор, 1978. — 511 с.
4, 5.	Тема 11. Формування угорської та української національних шкіл. Творчість Ф. Ліста та М. Лисенка.	4	Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 5 / Левик Б. В. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. — К.: Музична Україна, 2014. 608 с.
6.	Тема 12. Формування чеської, норвезької та фінської композиторських шкіл. Творчість Б. Сметани, А. Дворжака, Е. Гріга, Я. Сібеліуса.	2	Музыка XX века : Очерки в 2-х частях. Ч. 1, кн. 2.
7.	Модульна контрольна робота 3.	2	_____
8, 9, 10, 11.	Тема 13. Оперні тенденції у французькій та німецькій музиці другої половині XIX століття. Творчість Ш. Гуно, Ж. Бізе, Р. Вагнера.	8	Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера – три мира. Левик Б. Рихард Вагнер.
12, 13, 14, 15.	Тема 14. Оперний жанр в Італії в другій половині XIX – початку ХХ століття. Творчість Дж. Верді, П. Масканьї, Р. Леонкавалло, Дж. Пуччині.	8	Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера – три мира. Кенигсберг А. Итальянская опера на рубеже XIX – XX веков: Учебное пособие. Масканьї П., Леонкавалло Р., Джордано У., Чилеа Ф., Пуччини Дж.
16.	Модульна контрольна робота 4.	2	_____

IV семестр

№ тижня	Назва теми	Години (аудит., практ.)	Завдання для самостійної роботи
1, 2.	Тема 15. Австро-німецька інструментальна музика останньої третини XIX – початку ХХ століття.	4	Музыка XX века : Очерки в 2-х частях. Ч. 1, кн. 2. Неболюбова Л. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX

			веков: Густав Малер, Рихард Штраус : учеб. пособие.
3.	Тема 16. Імпресіонізм у музиці. Творчість французьких композиторів межі XIX – XX століття.	2	Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 1, кн. 2. Гнатів Т. Ф. Музична культура Франції рубежу XIX–XX століть.
4.	Тема 17. Російська музична культура межі XIX – XX століть.	2	Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 1, кн.2.
5.	Тема 18. Хорова та вокальна творчість українських композиторів першої третини ХХ століття.	2	Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. Історія української джовтневої музики / Заг. ред. О. Я. Шреер-Ткаченко.
6, 7, 8, 9.	Тема 19. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Творчість композиторів Австрії, Німеччини, Франції, Угорщини, Америки.	8	Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 1, кн. 1. История зарубежной музыки. Вып. 6 : учебник / ред. В. Смирнов. Куницкая Р. И. Французские композиторы ХХ века : очерки. Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 2, кн. 5-а. История зарубежной музыки. Вып. 6 : учебник / ред. В. Смирнов.
10, 11, 12.	Тема 20. Творчість російських та українських композиторів.	6	Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 2. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури.
13.	Модульна контрольна робота 5.	2	_____
14, 15, 16.	Тема 21. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	6	Житомирский Д. В. Западный музыкальный авангард после второй мировой войны. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке ХХ века.
17, 18, 19.	Тема 22. Музика композиторів-шістдесятників у країнах Радянського Союзу.	6	Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. Зинькович Е.С. Симфонические гиперболы. О музыке Евгения Станковича. Холопова В., Чигарева Е. Альфред Шнитке.
20.	Тема 23. Сучасні тенденції зарубіжної та української музики.	2	Класифікувати концертні програми останнього року фестивалів “Київ Музик Фест”, “Контрасти”, “Два дні і дві ночі”.
21.	Модульна контрольна робота 6.	2	_____

Самостійна робота проводиться студентами щотижнево і спрямована на закріплення пройденого на практичних заняттях матеріалу. Кількість годин на виконання — 94. Поточний контроль однієї теми здійснюється на наступному занятті.

Літературні джерела

Основна:

1. Барсова И. А. Симфонии Густава Малера. М. : Сов. композитор, 1975. 495 с.
2. Бэлза И. Шопен. М. : Наука, 1968. 379 с.
3. Ванслов В. Эстетика романтизма. М. : Искусство, 1966. 403 с.
4. Галь Г. Брамс. Вагнер. Верди. Три мастера – три мира / [пер. А. В. Михайлова]. – М. : Радуга, 1986. – 480 с.
5. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII – XVIII столітті. К. : Музична Україна, 1978. 181 с.
6. Герасимова-Персидская Н.О. Партиесный концерт в истории музыкальной культуры. М. : Музыка, 1983. 288 с.
7. Гивенталь И., Щукина-Гингольд Л. Музыкальная литература : в 2 т. – Т. 2 : К. В. Глюк. Й. Гайдн. В. А. Моцарт. М. : Музыка, 1984. – 480 с.
8. Гнатів Т. Ф. Музична культура Франції рубежу XIX–XX століть. К. : Муз. Україна, 1993. 207 с.
9. Жаркова В. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Homo Musicus. Т1. К. : ArtHuss, 2018. 340 с.
10. Жаркова В. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Homo Musicus. Т2. К. : ArtHuss, 2020. 240 с.
11. Житомирский Д. В. Западный музыкальный авангард после второй мировой войны. М. : Музыка, 1989. 302 с.
12. Зинькович Е.С. Симфонические гиперболы. О музыке Евгения Станковича. Ужгород : Лира, 2002. 208 с.
13. Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посібник. К. : Заповіт, 1998. 384 с.
14. История зарубежной музыки : Учебник. Вып. 5 / ред. И. Нестьев. М. : Музыка, 1988. 448 с.
15. История зарубежной музыки. Вып. 6 : учебник / ред. В. Смирнов. – М. : Музыка, 1988. 319 с.
16. История зарубежной музыки. XX век / отв. ред. Н. Гаврилова. – М. : Музыка, 2007. 576 с.
17. История русской музыки. - Ред.: Ю. Келдыш, О. Левашева, А. Кандинский. М. : Музыка, 1973.
18. Історія української джовтневої музики / Заг. ред. О. Я. Шреер-Ткаченко.
19. Історія української музики : в 6 т. / редкол. Гордійчук М. М. К. : Наук. Думка, 1989. Т. 1. 446 с.
20. Історія української музики : в 6 т. / редкол. Булат Т.П. К. : Наук. Думка, 1989. Т. 2. 458 с.
21. Історія української музики : в 6 т. / редкол. Загайкевич М.П. К. : Наук. Думка, 1990. Т. 3. 421 с.
22. Історія української музики : в 6 т. / редкол. Пархоменко Л.О. К. : Наук. Думка, 1992. Т. 4. 613 с.
23. Келдыш Ю. Очерки и исследования по истории русской музыки / Ю. Келдыш. – М.: Сов. композитор, 1978. – 511 с.
24. Кенигсберг А. Итальянская опера на рубеже XIX – XX веков: Учебное пособие. Масканы П., Леонкавалло Р., Джордано У., Чилеа Ф., Пуччини Дж. СПб. : Санкт-Петербургская конс-я им. Н.А. Римского-Корсакова, 2009. 97 с.
25. Кириллина Л. В. Бетховен. Жизнь и творчество: В 2-х томах. М. : Издательство «Московской консерватории», 2009. 536 с.
26. Кириллина Л.В. Классический стиль в музыке XVIII - начала XIX веков: Самосознание эпохи и музыкальная практика. М.: Моск. гос. консерватория, 1993. 192 с.
27. Кириллина Л.В. Классический стиль в музыке XVIII — начала XIX века. Часть II: Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции. М.: Композитор, 2007. 224 с.
28. Кириллина Л.В. Классический стиль в музыке XVIII - начала XIX века. Часть III: Поэтика и стилистика. М.: Композитор, 2010. 376 с.
29. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века. М. : Музыка, 1976. – 358 с.
30. Конен В. История зарубежной музыки : учебник. Вып. 3 : Германия. Австрия. Италия. Франция Польша. С 1789 года до середины XIX века. Изд. 7, доп. и перераб. – М. : Музыка, 1989. 544 с.
31. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. — К.: Музична Україна, 2014. 608 с.
32. Куницкая Р. И. Французские композиторы XX века : очерки. М. : Сов. композитор, 1990. 208 с.
33. Левик Б. История зарубежной музыки. – Вып. 2 : Вторая половина XVIII века : учебник / Б. Левик. – Изд. 4. – М. : Музыка, 1980. – 277 с.
34. Левик Б. Рихард Вагнер. М. : Музыка, 1978. 448 с.
35. Лобанова М.Н. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы эстетики и поэтики. М.: Музыка, 1994. 322 с.

36. Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 1, кн. 1. Ред. Житомирский Д.В. – М. : Музика, 1976. 367 с.
37. Музика ХХ века : Очерки в 2-х чч. Ч. 1, кн. 2. Ред. Житомирский Д.В. – М. : Музика, 1976. 574 с.
38. Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 2, кн. 4. Ред. Ярустовский Б.М. — М. : Музика, 1984. 510 с.
39. Музика ХХ века : Очерки в 2-х частях. Ч. 2, кн. 5-а. Ред. Ярустовский Б.М. — М. : Музика, 1987. 343 с.
40. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 1 / Галацкая В. С. — М.: Музика, 1985. 352 с.
41. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 2 / Левик Б. В. — М.: Музика, 1984. 440 с.
42. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 3 / Галацкая В. С. — М.: Музика, 1983. 560 с.
43. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 4 / Галацкая В. С. — М.: Музика, 1978. 488 с.
44. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 5 / Левик Б. В. — М.: Музика, 1984. 496 с.
45. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. 6 / Савенко С. — М.: Музика, 1994.
46. Неболюбова Л. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа XIX–XX веков: Густав Малер, Рихард Штраус : учеб. пособие. К. : Муз. Україна, 1990. 167 с.
47. Неболюбова Л. «Фантастична» симфонія Гектора Берліоза. Музична драматургія і романтичний принцип програмності // Зарубіжна музична культура XVII – XX століть. : зб. наук. праць. К., 1991. С. 39–59.
48. Нест'єва М. Музика Валентина Сильвестрова. Беседы. Статьи. Письма. — Харьков : Акта. 2012.
49. Филенко Г. Г. Французская музыка первой половины ХХ века : Очерки. Л. : Музика, 1983.
50. Холопова В., Чигарева Е. Альфред Шнитке. М. : Сов. композитор. 350 с.
51. Швейцер А. Иоганн Себастьян Бах. М. : Музика, 1965. 728 с.

Допоміжна:

1. Арнонкур Н. Мои современники: Бах, Моцарт, Монтеверди. М. : Классика-XXI, 2014. 280 с.
2. Асафьев Б. Русская музыка: XIX и начало XX века. Л.: Музика, 1968. 324 с.
3. Асафьев Б. О музыке Чайковского. Л.: Музика, 1972. 374 с.
4. Бэлза И. Александр Николаевич Скрябин. М. : Музика, 1982. 176 с.
5. Берков В. Симфонии Бетховена. Путеводитель. – Изд. 3-е. М. : Музика, 1970. 100 с.
6. Берлиоз Г. Мемуары. М. : Музгиз, 1961. 916 с.
7. Булеz П. Между порядком и хаосом. // Сов. Музика, 1991. № 7. С. 23.
8. Вагнер Р. Избранные работы / вступ. ст. А. Ф. Лосева. М. : Искусство, 1978. 695 с.
52. Вагнер Р. Моя жизнь. [пер. с нем. Г. А. Ефрана, В. М. Невежиной, А. Я. Острогорской] 232 с.
53. Эйнштейн А. Моцарт. Личность. Творчество; пер. с нем., ред. Е. С. Чёрной. М. : Музика, 1977. 454 с.
54. Якубяк Я. Микола Лисенко і Станіслав Людкевич. Львів: НТШ. 2003. 263 с.
9.]. М. : Эксмо ; СПб. : Terra Fantastica, 2003. 864 с.
10. Варунц В. Музыкальный неоклассицизм: Исторические очерки. М. : Музика, 1988. 80 с.
11. Васина-Гроссман В. А. Романтическая песня XIX века. М. : Музика, 1966. 408 с.
12. Векслер Ю. Альбан Берг и его время: опыт документальной биографии. СПб. : Композитор, 2010. 1136 с., илл.
13. Власова Н.О. Творчество Арнольда Шенберга. изд. 2-е. М. : Издательство ЛКИ, 2010. 528 с.
14. Воспоминания о Шуберте. Сост., пер., предисл. и примеч. Ю. Хохлова. М. : Музика, 1964. 411 с.
15. Вульфиус П. Франц Шуберт : монография. М. : Музика, 1983. 447 с.
16. Гаккель Л. Фортепианская музыка ХХ века : Очерки. М. – Л. : Сов. композитор, 1976. 295 с.
17. Гозенпуд А. Русский оперный театр XIX века. Л.: Музика, 1973. 336 с.
18. Горюхіна Н. О. Симфонізм Л. М. Ревуцького. К., 1965. 79 с.
19. Данилевич Л. В. Джакомо Пуччини. М.: Музика, 1969. 454 с.
20. Дебюсси К. Избранные письма. Л. : Музика, 1986. 286 с.
21. Дмитрюкова Ю. Разочарование первооткрывателя / Ю. Дмитрюкова. Пьер Шеффер, о нем // Музыкальная академия, 2003. № 2. С. 90-96.
22. Дождаться музыки. Лекции-беседы : по материалам встреч, орг. Сергеем Пилютиковым [сост. Н. Азаренко и др.]. К. : Дух і літера, 2012. 367 с.

23. Друскин М. С. Игорь Стравинский: Личность. Творчество. Взгляды. М. : Сов. композитор, 1982. 208 с.
24. Дубинец Е. Знаки звуков: О современной музыкальной нотации. К.: Гамаюн, 1999. 324 с.
25. Дюмениль Р. Современные композиторы группы «Шести». Л. : Музыка, 1964. 130 с.
26. Екимовский В. А. Оливье Мессиан: Жизнь и творчество. М. : Сов. композитор, 1987. 304 с.
27. Жаркова В. Б. Прогулки в музыкальном мире Мориса Равеля (в поисках смысла послания Мастера) : монография. К. : Автограф. 2009. 527 с.
28. Жизнь Франца Шуберта в документах / сост. Ю. Хохлов. М. : Музгиз, 1963.
29. Житомирский Д. М. Роберт Шуман : очерк жизни и творчества. М. : Музыка, 1964. 880 с.
30. Зарубежная музыка. Век XX. Очерки. Документы. Вып. 3 / Под ред. М. Арановского и А. Боевой. – М., 2000.
31. Зарубежная музыка. Век XX. Очерки. Документы. Вып. 1 / под. ред. С. Савенко. М., 1995. (Немецкая музыкальная культура второй половины XX века).
32. Зинькович Е.С. О настоящем, о былом... размышляет Евгений Станкович в беседах с Еленой Зинькович. К. Нежин, 2012. 309 с.
33. Іванова І., Мізітова А., Некрасова Н. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст.: навч. посіб. Київ, 2003. 306 с.
34. История жизни Йозефа Гайдна, записанная с его слов Альбертом Кристофом Дисом. – М. : Классика-XXI. – 186 с.
35. Кенигсберг А. К. От Вебера до Рихарда Штрауса. 24 немецкие оперы XIX – первой половины XX вв. история создания. Сюжет. Музыка / А. К. Кенигсберг. СПб., 2010. 226 с.
36. Кириллина Л. В. Реформаторские оперы Глюка. М. : Классика-XXI, 2006. 384 с.
37. Кокорева Л. Клод Дебюсси : исследование. М. : Музыка, 2010. 496 с.
38. Конен В. Д. Клаудио Монтеверди. М. : Сов. композитор, 1971. 323 с.
39. Крауклис Г. В. Симфонические поэмы Рихарда Штрауса. М. : Музыка, 1970. 107 с.
40. Кремлев Ю. Клод Дебюсси : монография. М. : Музыка, 1965. 792 с.
41. Левая Т., Леонтьева О. Пауль Хиндемит. Жизнь и творчество. М. : Музыка, 1974. 448 с.
42. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 года : учебник : в 2 т. Т. 1 : По XVIII век. – М. : Музыка, 1983. – 696 с.; Т. 2 : XVIII век. М. : Музыка, 1982. 622 с.
43. Лобанов А. «Воццек» А. Берга (Спроба критического аналізу). – К.: Музична Україна, 1977. – 88 с.
44. Мазель Л. Исследования о Шопене. М.: Сов. композитор, 1971. 248 с
45. Малер Г. Письма. Воспоминания / [пер. с нем. / сост., вступ. ст. и примеч. И. Барсовой]. М. : Музыка, 1968. 607 с.
46. Маркези Г. Опера. Путеводитель. От истоков до наших дней / [пер. с итал. Е. П. Гречаной]. – М. : Музыка, 1990. 384 с.
47. Мейер К. Шостакович: Жизнь. Творчество. Время / Перевод Е. Гуляевой [Schostakowitsch. Sein Leben, sein Werk, sein Zeit] / СПб : Композитор, 1998. 559 с.
48. Милка А., Шабалина Г. Занимательная бахиана. О знаменитых эпизодах из жизни Иоганна Себастьяна и некоторых занятных недоразумениях. Вып. 2. СПб: Композитор, 2001. 304 с.
49. Мильштейн Я. Ференц Лист : монографія. М. : Музыка, 1999. 862 с.
50. Музыка Австрии и Германии XIX века. Кн. 2 : учеб. пособие / [под ред. Т. Цытович]. М. : Музыка, 1990. 526 с.
51. Музыка Австрии и Германии XIX века : в 3 кн. – Кн. 3. М. : Композитор, 2003. 449 с.
52. Нестьев И. Бела Барток. Жизнь и творчество / И. Нестьев. – М. : Музыка. 1969. – 800 с.
53. Нестьев И. Жизнь Сергея Прокофьева / Редактор И. Предникова. – 2-е переработ. и доп. М. : Сов. Композитор, 1973. 663 с.
54. Ноймайр А. Музыканты и медицина : [в 2 т. – Т. 1] : На примере венской классической школы / Антон Ноймайр. Ростов-на-Дону : Феникс ; М. : Зевс, 1997. 448 с.
55. Ноймайр А. Музыканты и медицина : [в 2 т. – Т. 2] : На примере немецкой романтики/ Антон Ноймайр. Ростов-на-Дону : Феникс ; 1997. 496 с.
56. Онеггер А. Я – композитор / [пер. с франц. / ред., вступ. ст и comment. В. Н. Александровой]. М. : Музгиз, 1963. 207 с.
57. Оперы Дж. Верди. Путеводитель. М. : Музыка, 1970. 424 с.
58. Орлова Е. Лекции по истории русской музыки. М.: Музыка, 1985. 367 с.

59. Павлишин С. Арнольд Шёнберг: Монография. М. : Композитор, 2001. 474 с.
60. Павлишин С. Музика ХХ століття / Стефания Павлишин. Львів: БаК, 2005. 232 с.
61. Папенина А. Н. Музыкальный авангард середины XX века и проблемы художественного восприятия / А. Н. Папенина. – СПб. : Изд-во СПб ГУП, 2008. – 152 с. – (Новое в гуманитарных науках; Вып. 36).
62. Привалов С. Зарубежная музыкальная литература. Конец XIX – XX век. Эпоха модернизма: Учебник для муз. колледжей / С. Привалов. – СПб. : Композитор, 2010. 536 с.
63. Прокофьев С. С. Автобиография / С. С. Прокофьев. – 2-е доп. М. Сов. Композитор, 1982. 600 с.
64. Прокофьев С. С. Дневник 1907 – 1918 / С. С. Прокофьев. – Paris: sprkfv [DIAKOM], 2002. т. 1. 813 С.
65. Прокофьев С. С. Дневник 1919 – 1933 / С. С. Прокофьев. – Paris: sprkfv [DIAKOM], 2002. т. 2. 813 С.
66. Протопопов В. Оперное творчество Чайковского / В. В. Протопопов, Н. В. Туманина. – М.: Изд-во Акад. наук, 1957. 370 с.
67. Раку М. Вагнер : путеводитель. М. : Классика-XXI, 2007. – 320 с.
68. Раппопорт Л. Г. Артур Онеггер. М. : Музыка, 1967. 304 с.
69. Ручьевская Е. «Руслан» Глинки, «Тристан» Вагнера, «Снегурочка» Римского-Корсакова : Стиль. Драматургия. Слово и музыка. СПб, 2002. 395 с.
70. Савенко С. И. Мир Стравинского. М. : Композитор, 2001. 328 с.
71. Соловцова Л. Джузеппе Верди. –3-е, доп. и перераб. изд. / Л. Соловцова. М. : Музыка, 1981. 416 с.
72. Тараканов М. Е. Музыкальный театр Альбана Берга. М. : Сов. композитор, 1976. 550 с.
73. Хериот Э. Кastrаты в опере / Э. Хериот ; вступ. ст. и comment. И. Сусидко; пер. с итал. Е. Богатыренко. – М. : Классика-XXI, 2001. 304 с.
74. Хиндемит П. Статьи и материалы : [сб ст. / ред.-сост. И. Прудникова]. М. : Сов. композитор, 1979. 422 с.
75. Холопова В. Н., Холопов Ю. Н. Антон Веберн: Жизнь и творчество / [предисл. Р. К. Щедрин]. М. : Сов. композитор, 1984. 319 с.
76. Черкашина М. Россини-комедиограф и проблемы эволюции итальянской оперы-буффа // Черкашина-Губаренко М. Р. Музика і театр на перехресті епох : у 2 т. К. ; Суми, 2002. Т. 1 С. 38).
77. Шенберг А. Письма / Сост. и публ. Э. Штайна. М. : Композитор, 2001. 462 с.
78. Шнеэрсон Г. М. Французская музыка XX века / Г. М. Шнеэрсон. – М. : Музыка, 1970. – 576 с.
79. Історія української джазовтневої музики / Заг. ред. О. Я. Шреер-Ткаченко. К., 1969. 588 с.

Інформаційні джерела в мережі інтернет:

- Ельницкий Л.А. Древнегреческая музыка. URL: <https://www.belcanto.ru/drevnegrech.html>.

Політика навчальної дисципліни

- Контроль якості знань студентів.** Проводиться на першому занятті (вхідний контроль), протягом всього курсу навчання (поточний контроль), в кінці кожного змістового модуля (модульний контроль) та в кінці курсу (екзаменаційний контроль).

Форми контролю: індивідуальне та групове опитування, слуховий аналіз, тестування.

- Політика оцінювання.** Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Оцінка за модуль 1 (100 балів) — 25 % від підсумкової оцінки, модуль 2 (100 балів) — 25% від підсумкової оцінки, модуль 3 (100 балів) — 25% від підсумкової оцінки; оцінка за екзамен — 25% від підсумкової оцінки. Разом — 100 балів (100%).

Шкала оцінювання студентів:

Сума балів за всі види	Оцінка за національною шкалою

навчальної діяльності	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	відмінно	Зараховано	
82-89	добре		
74-81			
64-73	задовільно		
60-63			
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

- **Політика перескладання.** Перескладання кожної з форм поточного контролю здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за чотирибалльною системою оцінювання. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.
- **Політика академічної добросердістості.** Списування під час поточних занять, контрольних робіт та екзамену заборонені.
- **Політика відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. З об'єктивних причин (напр., хвороба) навчання може відбуватися в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.